

Téma: Jastraby a holubice– konflikt

Podtéma č. 2: Ľudské obete konfliktu

Konflikty, ktoré sa vyhrotia a stanú sa násilnými, môžu občas vyústiť do toho, že ľudia vnímajú situáciu čierno-bielo, a to v závislosti od toho, čo si myslia, že je „dobré“ alebo „zlé“. Prečo je tento dvojstranný prístup do veľkej miery irelevantný z hľadiska pochopenia ľudskej stránky konfliktu v celej jeho zložitosti?

Vzdelávacie výstupy tejto podtémy

Študenti dokážu:

- pochopiť národnostný rozmer konfliktu
- analyzovať druhy kategorizácie a zjednodušenia v časoch konfliktu a ich dôsledky v rámci spoločností
- uvedomiť si, ako sa ľudský rozmer a ľudské práva v rôznej miere ignorujú počas násilných konfliktov

Poskytnutý zdrojový materiál

Zdrojový materiál č. 3: plagáty, ilustrácie

Zdrojový materiál č. 4: fotografie, stručné opisy

Zdrojový materiál č. 5: úryvky textov, predmety, umelecké diela

Zdrojový materiál č. 6: úryvky textov detskej literatúry

Skupinová aktivita č. 1: Nepriatelia a spojenci (vymedzený čas: 10 minút)

Nabádate študentov, aby vymysleli príklady nepriateľov a spojencov zo súčasnosti a z minulosti. Rozdeľte ich do malých skupín a požiadajte ich, aby si všimli a analyzovali propagandistické plagáty v zdrojovom materiáli č. 3 (a/alebo iný vizuálny alebo písomný materiál ilustrujúci nepriateľský/spojenecký vzťah, ktorý chcete použiť), a to pomocou týchto otázok:

- Ako je tu zastúpený nepriateľ? Aký účinok sa tým zamýšľa vytvoriť? Ako prekvapivé bolo pre ľudí v tom čase, keď videli tento obrázok, a prečo? Čo to odhaľuje o politickej situácii v tom čase?
- Ako je tu zastúpený spojenec? Aký účinok sa tým zamýšľa vytvoriť? Ako prekvapivé bolo pre ľudí v tom čase, keď videli tento obrázok, a prečo? Čo to odhaľuje o politickej situácii v tom čase?

Túto činnosť môžete uzavrieť tým, že študentov necháte premýšľať a diskutovať o tom, ako sú obrázky nepriateľa a spojencov prezentované v súčasnosti. Na toho sa zameriavajú a aké médiá sa dnes používajú? Posledný obrázok v zdrojovom materiáli č. 3 (kampaň švajčiarskej politickej strany UDC) alebo niektoré ďalšie príklady možno použiť ako podklad na diskusiu.

Skupinová aktivita č. 2: Obete (vymedzený čas: 20 minút)

V rámci tejto činnosti študenti určia rôzne skupiny obetí v druhej svetovej vojne. Takisto sa zamyslia nad tým, ako vojna postihla všetky kúty Európy odlišným, ale podobne tragickým spôsobom, a tým si rozšíria svoj pohľad na túto vojnu ako na mnohotvárný a nadnárodný konflikt.

Ako východiskový bod poskytnite študentom stručnú definíciu pojmu „obeť“ (pozri *Definície*). Rozdeľte triedu do malých skupín, každej skupine rozdajte obrázky a krátke texty zo zdrojového materiálu č. 4, pričom každý obrázok a text je na osobitnom hárku, a požiadajte ich, aby spárovali obrázky s opismi. V rámci triednej diskusie nechajte študentov podeliť sa o ich výsledky a požiadajte ich, aby prehodnotili definíciu pojmu „obeť“, ktorú dostali na začiatku. Nechajte ich vyjadriť pochybnosti v súvislosti s definíciou pojmu „obete“ a umiestniť ju do širšieho kontextu zavedením ďalších kategórií, ako je páchatel, záchranca a okolostojaca osoba (pozri *Definície*). Diskutujte s nimi o myšlienke, že každý má schopnosť odolávať vnútorne a presadiť vlastnú vôľu v situácii, keď sa považuje za obeť.

Skupinová aktivita č. 3: Deti a vojna – Skúsenosti a vnímanie (vymedzený čas: 15 minút)

Ako sa deti postihnuté konfliktom vyrovnávajú s tým, čo sa deje v ich okolí? Deti sú v prvom rade ovplyvnené strachom, utrpením a ničením, ktoré prináša násilný konflikt. Avšak aj oni sú obzvlášť zraniteľné a bezmocné pokiaľ ide o pochopenie toho, prečo sa vede vojna a kto je nepriateľom a prečo. V rámci tejto činnosti budú študenti analyzovať vizuálny a písomný zdrojový materiál, ktorý rôznym spôsobom poukazuje na zraniteľnosť detí žijúcich vo vojnovnej situácii.

Usporiadajte študentov do malých skupín. Niektorým skupinám rozdajte zdrojový materiál č. 5 a zvyšným skupinám zdrojový materiál č. 6. Požiadajte ich, aby analyzovali príslušné súbory zdrojového materiálu pomocou týchto otázok (ktoré sa tiež vyskytujú v zdrojovom materiáli) a pripravili si odpovede ako skupina:

Zdrojový materiál č. 5

- Na čo poukazuje úryvok textu?
- Ako vysvetliť jednou vetou význam a posolstvo každého predmetu?
- Aké prepojenie(-ia) môžete vytvoriť medzi štyrmi prvkami – úryvkom textu a dvoma predmetmi?

Zdrojový materiál č. 6

- O akom konflikte hovorí každý z týchto úryvkov?
- Ako by ste definovali druh jazyka, ktorý sa použil?
- Aké sú rozdiely a podobnosti medzi jednotlivými textami?

Zorganizujte diskusiu v triede, v rámci ktorej skupiny pracujúce so zdrojovým materiálom č. 5 predstavia svoje odpovede skupinám pracujúcim so zdrojovým materiálom č. 6, a požiadajte ich, aby si navzájom poskytli spätnú väzbu. Po skončení diskusie vyzvite študentov, aby predložili zoznam dôvodov a prejavov zraniteľnosti detí v situácii konfliktu. Nechajte ich, aby počas diskusie postupne zapisovali svoje odpovede na tabuľu v triede.